

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Sžo/39/2013
Identifikačné číslo spisu:	7013200118
Dátum vydania rozhodnutia:	24.09.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Poláčková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:7013200118.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD. a členov senátu JUDr. Eleny Kováčovej a JUDr. Jozefa Milučkého, v právnej veci navrhovateľa: Ing. Z., S., proti odporcovi: Centrum právnej pomoci, Kancelária Prešov, Slovenská 40, Prešov, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. 1N 1771/12 zo 16. novembra 2012, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 1Sp/6/2013-27 z 05. apríla 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 1Sp/6/2013-27 z 05. apríla 2013 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „krajský súd“) rozsudkom č.k. 1Sp/6/2013-27 z 05. apríla 2013 potvrdil podľa § 250q ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) rozhodnutie odporcu napadnuté opravným prostriedkom, navrhovateľovi právo na náhradu trov konania nepriznal.

Napadnutým rozhodnutím odporca nepriznal navrhovateľovi nárok na poskytnutie právnej pomoci podľa § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o poskytovaní právnej pomoci“) s odôvodnením, že navrhovateľ nesplnil jednu z troch kumulatívnych podmienok priznania nároku na právnu pomoc, a to podmienku uvedenú v § 6 ods. 1 písm. b/ zákona o poskytovaní právnej pomoci, pretože navrhovateľ nebol schopný označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré sú dôležité na zistenie skutkového stavu veci, v konaní o podanom dovolaní proti rozhodnutiu Krajského súdu v Košiciach, ktorým boli potvrdené uznesenia Okresného súdu Spišská Nová Ves o zamietnutí návrhu na pripustenie vstupu ďalších účastníkov do konania a návrhu na pripustenie zmeny žalobného petitu a uznesenie, ktorým súd zastavil konanie o nariadenie predbežného opatrenia.

Krajský súd dospel k záveru, že odporca rozhodol vecne správne a v súlade so zákonom, keď vo veci navrhovateľa, v ktorej žiadal o priznanie nároku na právnu pomoc, mal za to, že nie je vylúčená zrejma bezúspešnosť sporu, pretože navrhovateľ vo svojom oprávnom prostriedku vyslovil len nesúhlas s napadnutým rozhodnutím odporcu, avšak neoznačil odporcovi žiadne relevantné dôkazy na podporu svojich tvrdení a svoje tvrdenia nepreukázal žiadnymi relevantnými dôkazmi vo veci svojho dovolania proti rozsudku krajského súdu. Za takého stavu v danom preskúmanom prípade nie je možné vylúčiť zrejmu bezúspešnosť sporu, v rámci ktorého sa navrhovateľ domáha podania dovolania proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, nakoľko neuviedol žiadne argumenty na podporu svojho tvrdenia, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Krajský súd naopak videl v postupe navrhovateľa v konaní pred odporcom, ako aj v konaní pred súdom, znaky postupu, ktorý smeroval k uplatňovaniu šikanózných návrhov založených len na tvrdeniach navrhovateľa. Neboli teda naplnené kumulatívne požiadavky pre priznanie nároku podľa § 6 ods. 1 písm. a/ až c/ v spojení s § 8 zákona o poskytovaní právnej pomoci.

Výrok o trovách konania krajský súd odôvodnil poukazom na § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP a neúspešnému navrhovateľovi právo na náhradu trov konania nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ odvolanie v lehote ustanovenej zákonom (§ 204 ods. 1 OSP, § 246c ods. 1 veta prvá OSP, § 250l ods. 2 OSP), ktoré doplnil podaním zo 7. júna 2013. Žiadal rozsudok krajského súdu ako nezákonný zrušiť.

Podľa navrhovateľa je rozhodnutie odporcu nezákonné, nesprávne a zmätočné. Rozhodnutie je podľa jeho názoru nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo pre nedostatok dôvodov. Vo svojom odvolaní tiež uvádza, že poučenie v rozhodnutí správneho orgánu je nesprávne z dôvodu, že proti rozhodnutiu správneho orgánu sa podáva žaloba v lehote do dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia správneho orgánu a nie odvolanie do 15 dní, ako je uvedené v poučení. V doplnení odvolania ďalej poukázal na to, že krajský súd postupoval nesprávne, keď pojednával v neprítomnosti navrhovateľa, napriek tomu, že podaním z 12. marca 2013 vyjadril nesúhlas s tým, aby súd rozhodol o návrhu bez pojednávania. Uviedol, že rozhodnutie Centra právnej pomoci je nepreskúmateľné a odporca podľa jeho názoru absolútne nemal preukázané, že navrhovateľ ako žiadateľ nesplnil podmienku vylúčenia zrejmej bezúspešnosti sporu. Na základe uvedeného navrhol, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu ako nezákonný zrušil.

Odporca využil svoje právo k odvolaniu navrhovateľa sa písomne vyjadriť. V celom rozsahu sa stotožnil s výrokom ako aj s odôvodnením rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 1Sp/6/2013 z 05. apríla 2013. Vyjadril názor, že navrhovateľ v odvolaní prezentuje predovšetkým svoju subjektívnu nespokojnosť s rozhodnutím. Jeho odvolanie sa mu javí ako účelové s cieľom dosiahnuť zastupovanie advokátom (na náklady štátu) bez ohľadu na relevanciu podaného mimoriadneho oprávneho prostriedku, teda navrhovateľ potrebuje ním neplateného advokáta iba preto, že to tak od neho vyžaduje zákon, pretože iba tak sa jeho podaním bude dovolací súd zaoberať. Odporca je toho názoru, že prípadné priznanie právnej pomoci navrhovateľovi by mohlo byť v rozpore s účelom zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi, pretože správanie navrhovateľa vykazuje znaky šikanózneho výkonu práva. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“), ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb (§ 244 ods. 1 OSP).

Podľa ustanovení tretej hlavy druhej časti OSP sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov (§ 250l ods. 1 OSP).

Podľa § 6 ods. 1 zákona o bezplatnej právnej pomoci fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak:

- a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom,
- b) nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a
- c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčíslieť v peniazoch.

Podľa § 8 zákona o bezplatnej právnej pomoci pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu centrum prihladne najmä na to, či právo nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremĺčalo a či je žiadateľ schopný označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré sú dôležité na zistenie skutkového stavu.

Podľa § 138 ods. 1 OSP na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Spornou skutočnosťou v prejednávanej veci je otázka zrejmej bezúspešnosti žiadosti navrhovateľa o priznanie nároku na právnu pomoc podľa zákona o poskytovaní právnej pomoci.

Z predloženého spisového materiálu vrátane administratívneho spisu a podaní navrhovateľa nesporne vyplýva, že navrhovateľ sa domáhal priznania nároku na bezplatnú právnu pomoc v konaní o dovolaní z 15. novembra 2011 podanom na Okresný súd Spišská Nová Ves proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach, ktorým boli potvrdené uznesenia Okresného súdu Spišská Nová Ves o zamietnutí návrhu na pripustenie vstupu ďalších účastníkov do konania a návrhu na pripustenie zmeny žalobného petitu a uznesenie, ktorým súd zastavil konanie o nariadenie predbežného opatrenia.

Po zistení, že navrhovateľ spĺňa predpoklad priznania nároku na právnu pomoc podľa § 6 ods. 1 písm. a/ zákona o poskytovaní právnej pomoci, pristúpil odporca k zisťovaniu, či sú naplnené aj ostatné zákonné požiadavky, t.j., že nejde o prípad tzv. zrejmej bezúspešnosti (nepostačuje, že túto nemožno vylúčiť), a že hodnota sporu, ak je vyčísliteľná, presahuje sumu minimálnej mzdy.

Pojem zrejmej bezúspešnosti v spore bol v našom právnom poriadku pôvodne obsiahnutý len v § 138 ods. 1 OSP v súvislosti s posudzovaním žiadosti účastníka konania o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, keď OSP pre priznanie oslobodenia od platenia súdnych poplatkov vylučuje zrejme bezúspešne uplatňovanie alebo bránenie práva. Občiansky súdny poriadok však konkrétne neupravuje, čo je potrebné pod týmto pojmom rozumieť. Zákon o bezplatnej právnej pomoci príkladmo uvádza, na čo je potrebné prihliadať pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu, keďže jednou z podmienok pre priznanie tohto nároku je, že nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu. Pri aplikácii § 138 OSP všeobecné sudy judikovali, že o zrejmu bezúspešnosť sa jedná najmä vtedy, ak už zo skutkových tvrdení žiadateľa je nepochybné, že mu vo veci nemôže byť vyhovené.

Navrhovateľ vo svojom odvolaní namieta, že nesúhlasí s rozhodnutím odporcu a tvrdí, že rozhodnutie odporcu je nezákonné a rozhodnutím Krajského súdu v Košiciach mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Zo spisového materiálu vyplýva, že navrhovateľ na podporu svojich tvrdení o odňatí možnosti konať pred súdom, neoznačil ani nepredložil dôkazy. Odporca na základe toho konštatoval, že v danom

pripade nie je možné vylúčiť zrejmu bezúspešnosť sporu, v rámci ktorého sa navrhovateľ domáha podania dovolania proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 1Co/267/2011; 1Co/268/2011.

Navrhovateľ ďalej namietal, že poučenie v rozhodnutí odporcu je nesprávne, nakoľko proti rozhodnutiu správneho orgánu sa podľa jeho názoru podáva žaloba do dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia správneho orgánu a nie odvolanie do 15 dní, ako je to uvedené v rozhodnutí správneho orgánu. K tejto námietke Najvyšší súd uvádza, že podľa § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi centrum rozhodne o žiadosti do 30 dní od doručenia žiadosti, ktorá spĺňa náležitosti podľa odseku 1; túto lehotu nemožno predĺžiť. Proti rozhodnutiu, ktorým sa priznáva nárok na poskytnutie právnej pomoci, nie je možné podať opravný prostriedok. Ak centrum rozhodne, že nárok na poskytnutie právnej pomoci nepriznáva, možno v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia podať prostredníctvom centra odvolanie na príslušný krajský súd, o čom centrum žiadateľa náležite poučí v odôvodnení rozhodnutia. Odporca teda v danom prípade poučil navrhovateľa správne, v súlade so zákonom.

K námietke navrhovateľa, že krajský súd pojednával v jeho neprítomnosti aj napriek tomu, že navrhovateľ nesúhlasil s prejednaním veci v jeho neprítomnosti Najvyšší súd uvádza, že v spisovom materiáli sa na čl. 23 nachádza ospravedlnenie navrhovateľa z pojednávania z vážnych rodinných dôvodov, v ktorom navrhovateľ dokonca z dôvodu hospodárnosti a rýchlosti konania navrhol postup podľa § 250j ods. 2, 3 OSP. Na základe uvedeného krajský súd správne vyhodnotil, že navrhovateľ súhlasí s prejednaním veci v jeho neprítomnosti.

Vzhľadom na vyššie uvedené možno konštatovať, že napadnuté rozhodnutie žalovaného vychádzalo zo správne zisteného skutkového stavu a vo vzťahu k posudzovaným podmienkam na priznanie práva navrhovateľa na poskytnutie mu právnej pomoci bez finančnej účasti odporcu pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu postupoval v súlade s § 6 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 8 zákona o poskytovaní právnej pomoci.

Krajský súd vyhodnotil závery odporcu ako podložené a správne, preto je namieste skonštatovať vecnú a právnu správnosť jeho hodnotenia, a teda aj vecnú správnosť výroku rozsudku prvostupňového súdu.

Preto najvyšší súd rozsudok krajského súdu potvrdil (§ 250ja ods. 3 veta druhá OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP a podľa § 219 ods. 1 OSP).

O trovách odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 250l ods. 2 OSP a podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že navrhovateľovi ich náhradu pre neúspech v konaní nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.